

- PNPO
- PNPP

İnsan kaçakçılığı

Türkiye gerek coğrafi konumu gerekse komşu ülkelerde yaşanan çatışmalar dolayısıyla göçmen kaçakçılığı ve insan ticareti için önemli bir transit ve varış ülkesidir. Pandemi dolayısıyla insan kaçakçıları, daha çok mağdurları ev hizmetlerinde kullanmak üzere işe almaya odaklanmış olup bunun için daha çok sosyal medya, arkadaşlık siteleri ve iş arama platformları gibi işe alma yöntemlerini kullanmıştır. Türkiye'de insan kaçakçılığı mağdurları genellikle Orta ve Güney Asyalı, Doğu Avrupalı, Azerbaycanlı, Endonezyalı, Faslı ve Suriyelidir.⁶⁸

Türk hükümeti, son yıllarda insan kaçakçılığına ve sömürüye karşı oldukça savunmasız durumda olan ve yerinden edilmiş Suriyelilerden oluşan büyük bir mülteci nüfusuyla ilgili sorunlarla karşı karşıya kalmıştır.⁶⁹ Özellikle Suriyeli kadınları seks ticaretine zorlayan ve bu konuda baskı altına alan suç ağları tespit edilmiştir.⁷⁰

Yasa dışı yabani hayvan ticareti

Türkiye, coğrafi konumu, jeolojik ve morfolojik yapısı dolayısıyla son derece zengin bir biyoçeşitliliğe sahiptir.⁷¹ Türkiye, nesli tükenmekte olan hayvan ve bitki türleri için ülkeler arasında önemli bir geçiş bölgesidir. Her ne kadar yabani hayvan kaçakçılığıyla Afrika ve Asya ülkeleri ilişkilendirilse de Türkiye, kaçakçıların hayvan kaçakçılığı yapmaları ve hayvanları satmaları için önemli bir rota durumundadır.⁷²

V. YASA DIŞI TİCARETLE MÜCADELEYE YÖNELİK POLİTİKA ÖNERİLERİ

Türkiye, son yıllarda yasa dışı ticaretle mücadele etmek adına hükümetin yasa dışı faaliyetleri çözümlenmek konusundaki kararlılığını ortaya koyan bazı önlemler almıştır.

Türk Polisinin Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele (KOM) Şube Müdürlüğünün ortak çalışmaları sonucunda 2021'de 1,4 milyar ABD doları değerinde mal ele geçirilmiş, yaklaşık 897 milyon TL tutarında kamu zararının önüne geçilmiştir.⁷³ Hükümet, ülke çapındaki ihrakiye kaçakçılığını ortadan kaldırma çalışmalarında farklı devlet kurumları arasında koordinasyonu sağlamak üzere Ticaret, Enerji ve Tabii Kaynaklar, İçişleri ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlarından oluşan bir Bakanlar Kurulu kurulduğunu duyurmuştur.^{74,75}

Ayrıca 2022'de çoğu resen müdahalelerden oluşan yasa dışı alkole yönelik yaklaşık 170 baskın da dahil olmak üzere önemli başarılar elde edilmiştir.⁷⁶

Yakın dönemdeki soruşturmalar ve Irak sınırında kaçakçılığa yardım etmesinden şüphelenilen kamu görevlilerinin tutuklanması, hükümetin yolsuzlukla ve rüşvetle mücadelede samimi olduğunu da ortaya koymaktadır.⁷⁷

Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi (TADOC), yasa dışı ticaretle mücadeleye yönelik eğitim programlarının geliştirilmesinde uluslararası bir model işlevi görmeye devam etmektedir. TADOC, kurulmasından bu yana, pek çok sivil toplum örgütüyle birlikte, 88 ülkeden 9 bin kolluk personelini kapsayan 500 uluslararası eğitim programının düzenlemiştir.⁷⁸

2020'de dolu makaronların 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununa dahil edilmesi ele geçirilen makaronlarda artışa yol açmış olup

TBMM, hâlihazırda Tütün, Tütün Ürünleri ve Alkol Piyasasının Düzenlenmesi Hakkında Kanunda hükümetin bu yasa dışı ticaretle mücadele kapasitesinin güçlendirilmesini amaçlayan değişiklikler yapılmasına ilişkin bazı teklifleri görüşmektedir. E-Ticaret Kanununda 7416 Sayılı Kanun ile yapılan ve 1 Ocak 2023'ten itibaren yürürlüğe girecek olan değişikliğe göre, e-ticaret platformlarını/pazar yerlerinde bir fikri mülkiyet hak sahibi tarafından bir şikâyet ileri sürüldüğünde ürünü pazardan çekmek ve diğer taraf ilgili ürün satışına ilişkin meşru çıkarlarını veya haklarını kanıtlamadıkça ürünün satışını durdurmak zorunda bırakacaktır.

Bu kayda değer gelişmeler yasa dışı ticaretle mücadele adına önemli adımlar atıldığı anlamına gelmektedir. Yine de daha fazlasının yapılması gerekmektedir. Bu itibarla, bu çalışmada Türk hükümetinin ekonomiyi yasa dışı ticareten arındırma çalışmalarında dikkate alması önerilen bir dizi politika tavsiyesi sunulmaktadır.

TÜRKİYE'YE YÖNELİK ÖNCELİKLER

Yönetişim ve koordinasyonun iyileştirilmesi

Kaçakçılıkla mücadele ile vergi ve sübvansiyon politikalarının uyumlu hale getirilmesinde komşu ülkelerle iş birliğinin güçlendirilmesi.

Gürcistan, Bulgaristan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne sık sık yapılan sınır ötesi seyahatler, parçalar halinde kaçakçılık (karınca ticareti) için uygun zemin oluşturmaktadır. Suriye, Libya ve Irak gibi ülkelerdeki çatışmalar ve huzursuzluk da toptan kaçakçılığın örgütlenmesini kolaylaştırmaktadır. İlgililer, hükümetin Rusya-Ukrayna Savaşı'nın ardından sınır ötesi ticareti kolaylaştırma çabası ile ticareti düzenleyen kuralları gevşetmesinin, kaçakçılık faaliyetlerindeki artışı tetikleyebileceğine dair uyarıda bulunmuştur.

Özellikle tüm Türk kolluk kuvvetleri genelindeki yaptırım kapasitesinin iyileştirilmesi vasıtasıyla kurumlar ve departmanlar arası iş birliğinin ulusal düzeyde güçlendirilmesi. Sağlık, ekonomi, güvenlik, finans ve gümrük konularından sorumlu kuruluşlar dahil olmak üzere kurumlar genelindeki koordinasyonun artırılması, çok yönlü bir sorun olan yasa dışı ticaretle mücadelede kritik önem taşımaktadır. Örneğin Türkiye Tarım ve Orman Bakanlığı, paydaşlar tarafından böcek ilacı pazarının izlenmesi ve düzenlenmesinde önemli bir kurum olarak kabul edilmektedir. Aynı şekilde Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu da Türkiye'de insan kullanımına yönelik ilaç ürünlerinin, tıbbi cihazların ve kozmetik ürünlerinin düzenlenmesini, kontrolünü ve izlenmesini denetlemek suretiyle ilaçla ilgili suçlarla mücadelede önemli bir rol üstlenmektedir.

Kurumlar arası bir "Yasa Dışı Ticaretle Mücadele Koordinatörü" nün

görevlendirilmesi. Kurumlar arasındaki iş birliğinin denetlenmesi için Türkiye, hükümet dahilinde geniş kapsamlı yetkiye sahip olacak bir "Yasa Dışı Ticaretle Mücadele Koordinatörü" görevlendirmeyi değerlendirmelidir. Koordinatörün hedefleri yasa dışı ticaretle mücadele profilini yükseltmeyi, gerekli mali kaynakları ve personel kaynaklarını tahsis etmeyi ve yasa dışı ticaretle mücadele düzenlemelerini daha agresif bir şekilde uygulamayı içermelidir.

Stratejilerin belirlenmesi, teknik bilgilerin, istihbaratın ve verilerin paylaşılması, risk değerlendirmesinin iyileştirilmesi, sınır kontrolünün güçlendirilmesi ve farkındalığın artırılması için önemli sektör ve devlet paydaşlarını bir araya getirmek üzere yerel özel-kamu ortaklıklarının oluşturulmasının teşvik edilmesi. Özel sektörle yapılacak ortaklık da yaptırım işlemlerinin iyileştirilmesinde önemli bir rol oynayabilir. Ticari verilere ve özel sektör istihbaratına gerçek zamanlı erişim sayesinde kolluk kuvvetleri, operasyonlarının etkinliğini ve risk değerlendirme tekniklerini geliştirebilir. Sahte ürünlerin tespiti sürecini geliştirmek ve kolluk kuvvetleri ile özel sektör

arasındaki iş birliğini güçlendirmek için düzenli olarak kolluk kuvvetleri eğitimleri/hak sahiplerinin katılacağı çalıştaylar düzenlemeyi değerlendirmek mümkündür. Bilgi ve destek sağlayarak sürece müdahale edebilmeleri için fikri mülkiyet hakkı sahiplerine, dava dosya numaraları gibi derdest durumdaki davaların bilgilerine erişim imkânı sağlanması faydalı olacaktır.

Yasa dışı ticaret tehdidinde ilişkin toplumsal farkındalığın ve eğitimlerin iyileştirilmesi.

Türkiye'de yasa dışı ticaretle mücadele çabaları, bu konudaki tehlikeye dair toplumsal farkındalık bulunmaması nedeniyle engellerle karşılaşmakta ve bu durum da yasa dışı ticaretin bir dereceye kadar toplum arasında kabul edilebilirlik kazanmasına yol açmaktadır. Yasa dışı ticaretin olumsuz etkilerine ilişkin toplumsal algıyı ve anlayışı değiştirmeye yardımcı olmak için eğitim kampanyalarına ve toplum düzeyinde bilinçlendirme faaliyetlerine ihtiyaç duyulmaktadır.

Fiyatlar üzerinde yukarı yönlü baskı oluşturan ve dolayısıyla daha ucuz yasa dışı alternatiflere talep yaratabilecek olan tüketim vergisi artışlarının dikkatli bir şekilde

değerlendirilmesi. Türk hükümetinin kısa süre önce almış olduğu alkollü içecekler üzerindeki vergileri artırma kararıyla beraber ülke genelinde yasa dışı, ev yapımı ve sahte alternatiflere yönelik talepte artış yaşanmıştır. Vergi politikaları hazırlanırken gelir seviyelerindeki hiperenflasyona bağlı düşüş göz önüne alındığında, her biri Türkiye'de geçerli olan, toplam tüketim, fiyat, gelir düzeyleri ve alım gücü gibi taleple ilgili çeşitli faktörler dikkate alınmalıdır.

Yaptırım mekanizmalarının iyileştirilmesi

Yargı sürecinin düzenlenmesi. Türkiye'de infaz süreçlerinde gecikmeler yaşanmaktadır. Uzmanlaşmış fikri mülkiyet mahkemeleri kurulmuş olmasına rağmen, davaların çözülmesi birkaç yıl almaktadır. Alt derece mahkemeler, sahte ürünlerin aranmasına ve ürünlere el konulmasına nadiren karar vermekte ve hak sahipleri iddialarını destekleyecek makul kanıtlar sunsa bile talepleri reddetmektedir.

Düzenleyici kurumların ve kolluk kuvvetlerinin diğer kurumların yaşadığı sıkıntıları ve beklentilerini anlamasını sağlamak, ortak prosedürleri görüşmek/ doğrulamak ve karşılıklı bir destek kültürünü teşvik etmek için ortak eğitim fırsatlarının ve çalışmaların desteklenmesi. Gümrükler, özellikle özel sektör veya uluslararası STK'lar ile daha fazla iş birliği yapılabilir.

Sözleşmesiz yetiştirilen tütüne ilişkin olarak daha güçlü kontrol mekanizmalarının uygulanması. Adalet Bakanlığının ilgili birimleri, hakimler ve savcılar; 5607 sayılı Kaçakçılıkla Mücadele Kanununda (1 Ocak 2022) yapılan ve Tarım ve Orman Bakanlığından izin almadan veya il/ilçe ziraat müdürlüklerine veya ziraat odalarına haber vermeden tütün ticareti faaliyetlerinde bulunanlara hapis de dahil olmak üzere cezalar getiren yakın zamanlı değişiklikler hakkında bilgi ve eğitim almalıdır. Bu hükmün uygun şekilde uygulanması, yasa dışı kıyılmış tütün ticaretine karşı önemli bir caydırıcı faktördür.

Yasa dışı şekilde varış yerlerinden saptırılan ilaçların ihracatının yasaklanması. İlaç ürünlerinin Türkiye'ye ithalatı sıkı bir şekilde düzenlenirken, bu ürünlerin ihracatına yönelik kurallar bulunmamaktadır. Sonuç olarak suçlular, herhangi bir yaptırım veya ceza riski olmaksızın, yasa dışı şekilde varış yerlerinden saptırılan ilaçların ihracatından kâr elde edebilmektedir.

Kamu sektörü ve özel sektör arasındaki şeffaflığın artırılması. Bir yaptırım eyleminin yasa dışı ürünün ele geçirilmesiyle sonuçlandığı durumlarda hak sahipleri, yetkililer tarafından bilgilendirildiği hallerde daha verimli bir iş birliği sergilemektedir. Özellikle adli davalara müdahil olma ve/veya ihlalde bulunan taraflara karşı bağımsız hukuk davası açma yetkisine sahip olduklarında bu iş birliği daha da yararlı olmaktadır. Ayrıca yasa dışına karşı baskınlar, potansiyel marka ihlallerini dahil etmeksizin ve sadece kaçakçılık hükümleri temel alınarak gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, kaçakçılık kolluk birimlerince hak sahiplerine bilgilendirme yapma görevini öngören bir düzenleme, hak sahiplerinin markalarını etkileyen yasa dışı ticarete ilişkin daha net bir fikir edinmesini sağlayabilir ve caydırıcı bir cezai takibatla sonuçlanabilir.

Fikri Mülkiyet haklarının korunmasında iyileştirme yapılması

Fikri Mülkiyet Hakları yaptırımlarının güçlendirilmesi. Son birkaç yılda Türkiye, diğer hususların yanı sıra sahte ürünlerin ithalatı ve ihracatına yönelik cezai yaptırımları artıran ve yetkili makamlara sahte ürünleri imha etme imkânı veren 2016 Tarihli Sınai Mülkiyet Kanunu'nun sürekli uygulanması da dahil olmak üzere fikri mülkiyet rejimini güçlendirmede önemli bir ilerleme kaydetmiştir. Buna rağmen arama emirleri için karşılanması güç kanıt gereklilikleri kolluk kuvvetlerinin çalışmalarını engellemeye devam etmektedir ve daha alt düzeydeki mahkemeler, sahte ürünlerin aranması ve ürünlere el konulmasına nadiren karar vermekte; bu talepleri herhangi bir gerekçe bulunmaksızın reddetmektedir. Uygulamada bütünlük sağlanması ve toplum için tehlike arz eden ve aynı zamanda marka sahiplerinin fikri mülkiyet haklarını ihlal eden ürünlerle mücadelenin güçlendirilmesi için savcılıklar, mahkemeler, polis, jandarma ve TASİŞ gibi kurumlara fikri mülkiyet hakları konusunda düzenli eğitimler verilmesi son derece önemlidir.

Fikri mülkiyet uygulama kapasitesinin geliştirilmesine yardımcı olmak için marka ihlalleri konusunda uygun Türk kolluk kuvvetlerine resen icra yetkisi verilmesi. Türk mevzuatı; kamu sağlığı, tüketici güvenliği veya organize suçla ilgili kaygılar söz konusu olduğunda Emniyet Teşkilatını korsan ve sahte mallara karşı resen harekete geçmesi için yetkilendiren geçerli bir yasal zemin sunmaktadır. Ancak Emniyet Teşkilatı marka ihlalleri konusunda aynı şekilde resen icra yetkisi sahibi değildir.

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanununda, transit malların fikri ve sınai hakların korunması kapsamına girdiğinin açıklığa kavuşturulması için değişiklik yapılması. Türk Gümrük Kanunu fikri mülkiyet haklarını ihlal eden ürünlerin transit aktarımını açıkça yasaklarken, Sınai Mülkiyet Kanununun 7 – 3 (c), 29 - 1 (c) ve 30. maddeleri başka bir ülkeye transit geçen ürünlerden açıkça marka ihlali olarak bahsetmemektedir. Bu tutarsızlık, kafa karışıklığına yol açmış ve bazı mahkemelerin, transit malların fikri mülkiyet koruması kapsamının dışında tutulduğu şeklinde yorum yapmasına neden olmuştur. Bu yorum, Türk Gümrük makamlarının varış yeri iç pazar olan ihlale neden olan malların önünü kesme kabiliyetini önemli ölçüde kısıtlamaktadır.

Sınai Mülkiyet Kanunu Madde 163 çerçevesindeki "hızlı imha" prosedürünün kullanımının teşvik edilmesi. Aşırı düzeyde yüksek saklama ve imha maliyetleri, hak sahiplerini cezai takibat başlatmaktan ve bu takibatlara destek sunmaktan caydırdığı için, bu hükmün daha fazla kullanılması önemlidir. Savcılar ve yargıçlar, hızlandırılmış bir imha sürecinin ne zaman ve nasıl kullanılacağına ilişkin bir kılavuz geliştirilmesi de dahil olmak üzere, hızlandırılmış bir imha sürecinin yararları konusunda uygun eğitimi almalıdır. Bu süreç uygulamaya koyulduğunda önemli bir kilometre taşı olarak görülmüşse de uzmanlar yasanın pratikte neredeyse hiç kullanılmadığına dikkat çekmektedir. Fahiş saklama maliyetleri, hak sahiplerine haksız bir yük bindirmekte ve onları marka haklarını kullandıkları için cezalandırmaktadır. Bunun ayrıca hak sahiplerini bilgileri ve kaynaklarıyla resmi soruşturmalara, teftişlere ve ilişkili faaliyetlere katkıda bulunmaktan caydırmak gibi olumsuz bir etkisi de söz konusu olmaktadır.

Sınır kontrollerinin iyileştirilmesi

Suriye, Irak ve İran'la sınırdaki kontrollerinin sıkılaştırılması. Yetkili makamların yasa dışı transit ürünlerin yolunu kesmesi son derece önemlidir. Örneğin, Çin'den Suriye'ye giderken Mersin limanından transit geçen büyük miktarlardaki sahte ve yasa dışı ürünün denetlenmesi ve engellenmesi Gümrük makamı için nispeten kolaydır. Bununla birlikte, malların denetimsiz olarak Suriye'ye transit geçişine izin verilirse, bu ürünler Suriye kara sınırından Türkiye'ye parça parça kaçırıldıklarında yetkililerin bunu tespit etmesi ve ürünlerin iç pazara girişini durdurması çok daha zordur.

Sigaraların transit geçişinin yeniden incelenmesi ve buna ilişkin kısıtlamaların güçlendirilmesi. 2015 yılında Bakanlık Genelgesi ile getirilen yasağı kaldırarak sigaraların Türkiye üzerinden Irak'a transit geçişine yeniden izin verilmesine dair kısa süre önce alınmış karar, güney sınırında sigara kaçakçılığıyla mücadelede elde edilen büyük kazanımların kaybedilmemesi adına yeniden incelenmelidir. 2021 yılı sonunda bir Kararname ile Türkiye'den transit geçiş yapan sigaralar üzerindeki kontroller hafifletilmiş olsa da ürünlerin transit geçişine Kararname öncesinde olduğu gibi ancak paket, etiket ve boş sigara paketlerinin üzerinde varış ülkesinin yerel dilinde uyarılar olması durumunda izin verilmelidir.

Türkiye'yi Serbest Ticaret Bölgeleri (FTZ) üzerinden transit geçiş yapan yasa dışı ürünlere karşı koruyacak proaktif önlemlerin alınması. Şüpheli sevkiyatların risk profilinin çıkarılması da dahil olmak üzere, Serbest Ticaret Bölgelerini yasa dışı ticarete karışan kişilere karşı korumak için güçlü ve proaktif önlemler alınmalı; bölgelerde saklanan mallar ve hizmetler üzerinde resen kontroller gerçekleştirilmeli; bölgelerin çevresi ve giriş ve çıkış noktaları Gümrük makamınca denetlenmeli ve bölgedeki işletmecilerin ve müşterilerinin kimlikleri doğrulanmalı ve "Müşterini Tanı Politikası" ve "Durum Tespiti" önlemleri uygulanmalıdır.

Cezai caydırıcılığın iyileştirilmesi

Cezai ve diğer yaptırımların güçlendirilmesi. Fikri mülkiyet hakları üzerine uzmanlaşmış mahkemelerin kurulması, tutarlı içtihatların geliştirilebileceği bir çerçeve oluşturarak Türkiye'de fikri mülkiyet hakları uygulamalarının niteliğini güçlendirmiştir. Daha güçlü yaptırımlar uygulama imkânı bulunmasına rağmen ceza mahkemeleri ticari ölçekteki fikri mülkiyet ihlallerine ilişkin ne yazık ki nadiren caydırıcı cezalara hükmetmektedir. Mahkemeler tarafından verilen cezalara ve para cezalarına ek olarak, yasa dışı ticarete karışan perakendecilerin, üreticilerin ve distribütörlerin işletme ruhsatlarının iptal edilmesi de değerlendirilmelidir.

Özellikle gümrük, yerel yönetimler, kolluk kuvvetleri ve yargı düzeyinde yasa dışı ticarete zemin hazırlayan yaygın yolsuzluk uygulamalarıyla mücadeleye devam edilmesi. Devlet kurumlarında yolsuzluk devam ettiği sürece, yaptırımları iyileştirmeye ve güçlendirmeye yönelik girişimlerin etkisi sınırlı olacaktır.

Kara para aklamaya ilişkin kontrollerin sıkılaştırılması. Suç gelirlerini aklamak için kullanılan kuruluşlara ve mekanizmalara erişimin engellenmesi ve dolayısıyla suçluların ve suç ağlarının ilgili kârlardan mahrum bırakılması, yasa dışı ticaretle mücadelenin en etkili yollarından biridir. Bunun için de yasa dışı mali akışlarla ilgili varlıkların izinin sürülmesi, bloke edilmesi, bunlara el koyulması ve bunların müsadere edilmesi imkânı da dahil olmak üzere, bütüncül ve kapsamlı bir kara para aklamaya mücadele rejimi gerekmektedir. Ayrıca yasa dışı mali kazançları etkili bir şekilde takip etmek ve bunlarla mücadele etmek için düzenleyici organlara ve adli varlık yönetimi kurumlarına ihtiyaç duydukları kaynakların sağlanması da önemli bir konu olacaktır.

¹ Euronews. (2022, November 3.) *Annual inflation in Turkey reaches record 25-year high of 85.5%*. Euronews. Available at: <https://www.euronews.com/2022/11/03/annual-inflation-in-turkey-reaches-record-25-year-high-of-855>

² WIPO. (2010, September 6.) *Research Report on Consumer Attitudes and Perceptions on Counterfeiting and Piracy*. Geneva: WIPO Advisory Committee on Enforcement, sixth session. Available at: https://www.wipo.int/meetings/en/doc_details.jsp?doc_id=142755

³ IARD. (2018, June.) *Alcohol in the Shadow Economy Unregulated, Untaxed, and Potentially Toxic*. IARD. Available at: <https://www.iard.org/getattachment/1b56787b-cc6d-4ebb-989f-6684cfd624/alcohol-in-the-shadow-economy.pdf>

⁴ Bahcesehir University. (2021, April). *Analysis of the illegal trade in alcoholic beverages, tobacco, fuel and mobile phones in Turkey*. Bahcesehir University Center for Economic and Social research. Available at: https://www.illegaltradeinturkey.info/wp-content/uploads/2021/05/final_report_17May2021.pdf

⁵ Bahcesehir University. (2021, April). *Analysis of the illegal trade in alcoholic beverages, tobacco, fuel and mobile phones in Turkey*. Bahcesehir University Center for Economic and Social research. Available at: https://www.illegaltradeinturkey.info/wp-content/uploads/2021/05/final_report_17May2021.pdf

⁶ Ince, E. (2022, March 8.) *Turkey's trade in counterfeit goods booms, fuelled by falling lira*. The Guardian. Available at: <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/08/turkey-trade-in-counterfeit-goods-booms-fuelled-by-falling-lira>

⁷ UNDP (2022, July 7.) *Global cost-of-living crisis catalyzed by war in Ukraine sending tens of millions into poverty, warns UN Development Programme*. UNDP. Available at: <https://www.undp.org/press-releases/global-cost-living-crisis-catalyzed-war-ukraine-sending-tens-millions-poverty-warns-un-development-programme>

⁸ WTO. (2022, July.) *Problem of illicit trade in medical products*. WTO. Available at: https://www.wto.org/english/res_e/booksp_e/tackling-illicit-trade_e.pdf

⁹ Gupta, G. (2016, January 20.) *Smuggling soars as Venezuela's economy sinks*. Reuters. Available at: <https://www.reuters.com/article/us-venezuela-smuggling-insight/smuggling-soars-as-venezuelas-economy-sinks-idUSKCN0UY1IT>

¹⁰ Swissinfo. (2022, September 8.) *Comercio venezolano estima que más de 30 % de bienes provienen de contrabando*. Swissinfo.ch. Available at: <https://www.swissinfo.ch/spa/venezuela-comercio-comercio-venezolano-estima-que-m%C3%A1s-de-30---de-bienes-provienen-de-contrabando/47886170>

¹¹ Taylor, P. (2022, October 25.) *UK's cost of living crisis 'raising threat of counterfeits'*. Securing Industry. <https://www.securingindustry.com/food-and-beverage/uk-s-cost-of-living-crisis-raising-threat-of-counterfeits-/s104/a14859/#.Y1rDQrbMLfs>

¹² Derhally, A M. (2022, May 24.) *Hyperinflation in Lebanon hovers at 206% in April*. The National News. Available at: <https://www.thenationalnews.com/business/economy/2022/05/24/hyperinflation-in-lebanon-hovers-at-206-in-april/>

¹³ Topalian, N. (2022, September 5.) *Lebanese army enhances border patrol in response to stepped-up Hizbullah smuggling*. Al-Mashareq. Available at: https://almashareq.com/en_GB/articles/cnmi_am/features/2022/09/05/feature-01

¹⁴ Ámbito. (2022, September 14.) *Efecto inflación: la venta ilegal callejera creció 3,9% en la Ciudad*. Ámbito. Available at: <https://www.ambito.com/economia/inflacion/efecto-la-venta-ilegal-callejera-crecio-39-la-ciudad-n5534932>

¹⁵ El Economista. (2022, July 20.) *Precios de medicamentos en Argentina se mantendrán por debajo de la inflación*. El Economista. Available at: <https://www.economista.com.mx/empresas/Precios-de-medicamentos-en-Argentina-se-mantendran-por-debajo-de-la-inflacion-20220720-0136.html>

¹⁶ Zimbabwe Independent. (2019, June 21.) *Zimbabwe: Smuggling - New Corruption Frontier*. AllAfrica Global Media. Available at: <https://allafrica.com/stories/201906210128.html>

¹⁷ Mutsaka, F. (2022, July 25.) *Zimbabwe debuts gold coins legal tender stem inflation*. AP. Available at: <https://apnews.com/article/inflation-africa-zimbabwe-6da634ca5f90edf9d06fdo668322574>

¹⁸ UNCTAD. (2022.) *Trade and Development Report. Development prospects in a fractured world: Global disorder and regional responses*. Geneva: UNCTAD. Available at: https://unctad.org/system/files/official-document/trd2022_en.pdf

¹⁹ Rosenfeld, R. (2014). *Crime and Inflation in Cross-National Perspective*. Crime and Justice. 43. 341-366. 10.1086/677665. Available at: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/abs/10.1086/677665?journalCode=cj>

²⁰ Unver, M & Koyuncu, J. (2016). *The Impact of Poverty on Corruption*. 3. 632-642. 10.1453/jel.v3i4.1096. Available at: https://www.researchgate.net/publication/312498970_The_Impact_of_Poverty_on_Corruption

- ²¹ Georgieva, K. (2022, July 13.). *Facing a Darkening Economic Outlook: How the G20 Can Respond*. IMF BLOG. Available at: <https://www.imf.org/en/Blogs/Articles/2022/07/13/blog-how-g20-can-respond>; Maria Eloisa Capurro, Matthew Bristow, and Maya Averbuch. (2022, September 13.) *Inflation Is Upending Politics in the Most Unequal Region on Earth*. Bloomberg. Available at: <https://www.bloomberg.com/news/features/2022-09-13/an-inflation-crisis-looms-over-latin-america-s-political-system>
- ²² Rosenfeld, R. (2014). *Crime and Inflation in Cross-National Perspective*. Crime and Justice. 43. 341-366. 10.1086/677665. Available at: <https://www.journals.uchicago.edu/doi/abs/10.1086/677665?journalCode=cj>
- ²³ Yuksekkas, B. (2022, September 30.) *S&P Cuts Turkey's Debt Rating Further into Junk on Loose Policy*. Yahoo/ Bloomberg. Available at: <https://www.yahoo.com/video/p-cuts-turkey-debt-rating-202019285.html>
- ²⁴ Turkish National Police, KOM Department. (2022, May.). *Anti-Smuggling and Organized Crimes 2021 Report*. Ankara: KOM Publications. Available at: <https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/kom/YAYINLARIMIZ/INGILIZCE/2021-KOM-Report-EN.pdf>; U.S. Department of State. (2022, July.) *2022 Trafficking in Persons Report*. U.S. Department of State. Available at: <https://www.state.gov/reports/2022-trafficking-in-persons-report/>; Buyuk, H. F. (2021, August 10.) *Turkey Detains Suspected Historical Artefact Smugglers in Nationwide Raids*. BalkanInsight. Available at: <https://balkaninsight.com/2021/08/10/turkey-detains-historical-artefact-suspected-smugglers-in-nationwide-raids/>
- ²⁵ Taylor, P. (2022, July 22.) *Production of fake pesticides rising in EU, says Europol*. Securing Industry. Available at: <https://www.securingsindustry.com/food-and-beverage/production-of-fake-pesticides-rising-in-eu-says-europol/s104/a14643/#.Yzs2By-B2Lo>
- ²⁶ Klein, D. (2022, July 26.) *European Authorities Crack Down on Illegal Pesticide Production*. OCCRP. Available at: <https://www.occrp.org/en/daily/16612-european-authorities-crack-down-on-illegal-pesticide-production>
- ²⁷ Haber Turk. (2021, February 4). *Kocaeli'nde 20 milyon lira değerinde sahte tarım ilacı ele geçirildi*. Haber Turk. Available at: www.haberturk.com/kocaelinde-20-milyon-lira-degerindesahte-tarim-ilaci-ele-gecirildi-2962197; Enson Haber. (2021, February 5). *Kocaeli'de jandarma, sahte tarım ilacı imalathanesine baskın yaptı*. Enson Haber. Available at: <https://www.ensonhaber.com/3-sayfa/kocaelide-jandarma-sahte-tarim-ilaci-imalathanesine-baskin-yapti>
- ²⁸ Ünker, P. (2020, January 24.) *Deadly pesticides in EU produce from Turkey*. DW. Available at: <https://www.dw.com/en/deadly-pesticides-in-eu-produce-from-turkey/a-52142826>
- ²⁹ EUIPO. (2021, December.) *EU enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2020*. EUIPO. Available at: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2021_EU_enforcement_intellectual_property_rights/2021_EU_enforcement_intellectual_property_rights%20_FullR_en.pdf; United States Trade Representative. (2022). *2022 Special 301 Report*. Office of the United States Trade Representative. Available at: <https://ustr.gov/sites/default/files/IssueAreas/IP/2022%20Special%20301%20Report.pdf>
- ³⁰ EUIPO. (2021, December.) *EU enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2020*. EUIPO. Available at: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2021_EU_enforcement_intellectual_property_rights/2021_EU_enforcement_intellectual_property_rights%20_FullR_en.pdf
- ³¹ EUIPO. (2021, December.) *EU enforcement of intellectual property rights: results at the EU border and in the EU internal market 2020*. EUIPO. Available at: https://euiipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2021_EU_enforcement_intellectual_property_rights/2021_EU_enforcement_intellectual_property_rights%20_FullR_en.pdf
- ³² Europol/EUIPO (2020, June.) *IP Crime and Its Link To Other Serious Crimes: Focus On Poly-Criminality*. Europol/EUIPO. Available at: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/europol-euipo_polycriminality_report_2.pdf
- ³³ Law on Amendments in the E-Commerce Law (Law No: 7416) will enter into force as of January 1, 2023 and will oblige e-commerce platforms / marketplaces to take down a product when a complaint is raised by the IP right owner and hold it down unless the other party proves any legitimate interest or rights regarding sales of such product.
- ³⁴ Ince, E. (2022, March 8.) *Turkey's trade in counterfeit goods booms, fuelled by falling lira*. The Guardian. Available at: <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/08/turkey-trade-in-counterfeit-goods-booms-fuelled-by-falling-lira>
- ³⁵ European Commission. (2021, April 27.) *Report on the protection and enforcement of intellectual property rights in third countries*. Brussels: EU Commission Staff Working Document. Available at: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/april/tradoc_159553.pdf
- ³⁶ <https://www.rtmworld.com/news/police-raid-fake-hp-cartridges-in-turkey/>

- ³⁷ <https://www.wric.com/news/virginia-news/u-s-border-control-officers-seize-130k-in-counterfeit-goods-including-childrens-pajamas/> Ince, E. (2022, March 8.) *Turkey's trade in counterfeit goods booms, fuelled by falling lira*. The Guardian. Available at: <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/08/turkey-trade-in-counterfeit-goods-booms-fuelled-by-falling-lira> ; Europol/EUIPO (2020, June.) IP Crime and Its Link to Other Serious Crimes: Focus On Poly-Criminality. Europol/EUIPO. Available at: https://www.europol.europa.eu/cms/sites/default/files/documents/europol-euipo_polycriminality_report_2.pdf
- ³⁸ <https://theovertimer.com/2022/10/norfolk-border-patrol-seize-over-130k-in-counterfeit-disney-merchandise-from-turkey/>
- ³⁹ Ince, E. (2022, March 8.) *Turkey's trade in counterfeit goods booms, fuelled by falling lira*. The Guardian. Available at: <https://www.theguardian.com/world/2022/mar/08/turkey-trade-in-counterfeit-goods-booms-fuelled-by-falling-lira>
- ⁴¹ Robstad, F. E. & Askjer, A. (2020, September 20). På dette bakrommet lages din falske luksus-veske [Video clip]. TV 2. <https://www.tv2.no/a/11494616/>
- ⁴² United States Trade Representative. (2022). *2022 Special 301 Report*. Office of the United States Trade Representative. Available at: <https://ustr.gov/sites/default/files/IssueAreas/IP/2022%20Special%20301%20Report.pdf>; European Commission. (2021, April 27.) Report on the protection and enforcement of intellectual property rights in third countries. Brussels: EU Commission Staff Working Document. Available at: https://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2021/april/tradoc_159553.pdf
- ⁴³ OECD/EUIPO (2020), *Trade in Counterfeit Pharmaceutical Products, Illicit Trade*, OECD Publishing, Paris, <https://doi.org/10.1787/a7c7e054-en>.
- ⁴⁴ WHO. (2020, December 8.) *Medical Product Alert N°7/2020: Falsified HARVONI (Ledipasvir/sofosbuvir)*. WHO. Available at: <https://www.who.int/news/item/08-12-2020-medical-product-alert-n-7-2020>
- ⁴⁵ ManagingIP. (2021, July 8.) *Turkey expands agenda to tackle counterfeits*. ManagingIP. Available at: <https://www.managingip.com/article/2a5czbs6depyxpwwphlhc/turkey-expands-agenda-to-tackle-counterfeits>
- ⁴⁶ Arseven, M. (2021, November 26.) *Q&A: pharmaceutical trademark enforcement in Turkey*. Lexology. Available at: <https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=1ca443ec-7477-4428-8526-be61237382ad>
- ⁴⁷ Illegal diversion of medicines is defined as “a legitimate pharmaceutical product which is approved and intended for sale in one market and then illegally intercepted and sold in another market”. It is to be differentiated with parallel trade whereby it is defined as “genuine products circulates from one market or channel to another, but it may not have been granted the required market authorization in that country/channel and/or not distributed via the authorized supply chain mechanism”. Illegal diversion is also different from counterfeiting in the sense that the medicines are genuine in the first place but illegally traded.
- ⁴⁸ spiritsEUROPE. *High tax, incentive for illicit alcohol*. spiritsEUROPE: Taxation & Economy. Available at: <https://spirits.eu/taxation-economy/high-tax-incentive-for-illicit-alcohol>
- ⁴⁹ Taylor, P. (2021, December 20.) *Turkey hit by another illicit alcohol incident as deaths top 50*. Securing Industry. Available at: <https://www.securindustry.com/food-and-beverage/turkey-hit-by-another-illicit-alcohol-incident-as-deaths-top-50/s104/a14111/#.YztUCC-B2Lo>
- ⁵⁰ Daily Sabah/AFP. (2021, December 16.) *Bootleg alcohol kills 26 in Turkey in a week*. Daily Sabah. Available at: <https://www.dailysabah.com/turkey/bootleg-alcohol-kills-26-in-turkey-in-a-week/news>
- ⁵¹ ummid. (2021, December 29.) *After 75 deaths, Turkey ramps up crackdown on bootleg alcohol*. ummid.com. Available at: <https://ummid.com/news/2021/december/29.12.2021/after-75-deaths-turkey-ramps-up-crackdown-on-bootleg-alcohol.html>
- ⁵² Daily Sabah/AFP. (2021, December 16.) *Bootleg alcohol kills 26 in Turkey in a week*. Daily Sabah. Available at: <https://www.dailysabah.com/turkey/bootleg-alcohol-kills-26-in-turkey-in-a-week/news>
- ⁵³ Daily Sabah/AFP. (2021, December 16.) *Bootleg alcohol kills 26 in Turkey in a week*. Daily Sabah. Available at: <https://www.dailysabah.com/turkey/bootleg-alcohol-kills-26-in-turkey-in-a-week/news>
- ⁵⁴ Taylor, P. (2021, December 20.) *Turkey hit by another illicit alcohol incident as deaths top 50*. Securing Industry. Available at: <https://www.securindustry.com/food-and-beverage/turkey-hit-by-another-illicit-alcohol-incident-as-deaths-top-50/s104/a14111/#.YztUCC-B2Lo>
- ⁵⁵ Ertan, N. (2021, December 29.) *Turkey cracks down on bootleg alcohol ahead of New Year celebrations*. Al-Monitor. Available at: <https://www.al-monitor.com/originals/2021/12/turkey-cracks-down-bootleg-alcohol-ahead-new-year-celebrations#ixzz7kfhS7He>
- ⁵⁶ ManagingIP. (2021, July 8.) *Turkey expands agenda to tackle counterfeits*. ManagingIP. Available at: <https://www.managingip.com/article/2a5czbs6depyxpwwphlhc/turkey-expands-agenda-to-tackle-counterfeits>
- ⁵⁷ Ertan, N. (2021, December 29.) *Turkey cracks down on bootleg alcohol ahead of New Year celebrations*. Al-Monitor. Available at: <https://www.al-monitor.com/originals/2021/12/turkey-cracks-down-bootleg-alcohol-ahead-new-year-celebrations#ixzz7kfhS7He>
- ⁵⁸ Ministry of Agriculture Statistics, Empty Pack Survey Q2, Q3, Q4 2021 – Nielsen, Türkiye’de Yasa Dışı Sarmalık Kıyılımsız Tütün Üretimi Ve Satışının Ekonomik Ve Sosyal Etki Analizi-AYBÜ-Prof. Dr. Fuat Oğuz,Dr. Koray Göksel,Dr. Serpil Oğuz. Referenced in https://www5.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.goruntule?pTutanakId=3030
- ⁵⁹ NCPT²¹ – *Nicotine Containing Products Tracking 2021 – Nielsen, Empty Pack Study Q2, Q3,Q4 2021 - Nielsen*

- ⁶⁰ Tobacco Reporter (2022, November 8.) *Turkiye to Crack Down on Illicit Trade*. Tobacco Reporter. Available at: <https://tobaccoreporter.com/2022/11/08/turkiye-to-crack-down-on-illicit-trade/>.
- ⁶¹ Sonmez, M. (2022, March 10.). *Dizzying fuel hikes fan popular grievances in Turkey*. Al-Monitor. <https://www.al-monitor.com/originals/2022/03/dizzying-fuel-hikes-fan-popular-grievances-turkey>
- ⁶² Xinhua. (2022, June 8.) *Feature: Turks frustrated by fuel price hikes as inflation bites*. XINHUA. Available at: <https://english.news.cn/20220608/e5d103f9b5d04851bfe73251fd4ff5ad/c.html>
- ⁶³ Daily Sabah. (2019, October 31.) *Turkey records biggest illegal fuel bust in country's history*. Daily Sabah. Available at: <https://www.dailysabah.com/investigations/2019/10/31/turkey-records-biggest-illegal-fuel-bust-in-countrys-history>
- ⁶⁴ Aydin, H.K. (2020, July 3.) *Turkey: 5M liters of smuggled fuel seized*. Anadolu Agency. Available at: <https://www.aa.com.tr/en/energy/oil/turkey-5m-liters-of-smuggled-fuel-seized/28582>
- ⁶⁵ Walker, N. (2020, November 4.) *591 Tons of Smuggled Fuel Operation seized by Turkish Customs Enforcement Teams*. Border Security Report. Available at: <https://border-security-report.com/591-tons-of-smuggled-fuel-operation-seized-by-turkish-customs-enforcement-teams/>
- ⁶⁶ Anadolu Agency. (2021, January 19.) *Turkish police nab 72 over alleged fuel-related tax fraud*. Anadolu Agency. Available at: <https://www.hurriyetdailynews.com/turkish-police-nab-72-over-alleged-fuel-related-tax-fraud-161748>
- ⁶⁷ Ersoy, E. (2022, January 10.) *Ordeal of the crew members: record number of bunker smuggling cases in Turkey*. ErsoyBilgehan. Available at: <https://www.ersoybilgehan.com/publication-detail/ordeal-of-the-crew-members-record-number-of-bunker-smuggling-cases-in-turkey/>
- ⁶⁸ UN ESCAP. *Situation Report International Migration in South and South-West Asia*. UN ESCAP. Available at: <https://sitreport.unescap.org/turkey/human-trafficking>
- ⁶⁹ The Borgen Project. (2021, March 29.) *Tackling Human Trafficking in Turkey*. The Borgen Project. Available at: <https://borgenproject.org/human-trafficking-in-turkey/>
- ⁷⁰ U.S. Department of State. (2022, July.) *2022 Trafficking in Persons Report*. U.S. Department of State. Available at: <https://www.state.gov/reports/2022-trafficking-in-persons-report/>
- ⁷¹ CITES. (2019) *Wild Life In Turkey*. CITES Seventy-first meeting of the Standing Committee. Annex 13: Turkey. Available at: <https://cites.org/sites/default/files/eng/com/sc/71/E-SC71-11-A13.pdf>
- ⁷² World Animal Protection. (2019, February 4.) *Traffickers exploiting Turkish Airlines in illegal wildlife trade*. Markets Insider. Available at: <https://markets.businessinsider.com/news/stocks/traffickers-exploiting-turkish-airlines-in-illegal-wildlife-trade-1027920248>; FATF. (2020), *Money Laundering and the Illegal Wildlife Trade*, FATF, Paris, France, www.fatf-gafi.org/publications/methodandtrends/documents/money-laundering-illegal-wildlife-trade.html
- ⁷³ Turkish National Police, KOM Department. (2022, May.). *Anti-Smuggling and Organized Crimes 2021 Report*. Ankara: KOM Publications. Available at: <https://www.egm.gov.tr/kurumlar/egm.gov.tr/IcSite/kom/YAYINLARIMIZ/İNGİLİZCE/2021-KOM-Report-EN.pdf>
- ⁷⁴ Papachristou, H. (2022, January 10.) *Turkish fuel smuggling crackdown may be a headache for owners*. TradeWinds. Available at: <https://www.tradewindsnews.com/law/turkish-fuel-smuggling-crackdown-may-be-a-headache-for-owners/2-1-1142202>
- ⁷⁵ Ersoy, E. (2022, January 10.) *Ordeal of the crew members: record number of bunker smuggling cases in Turkey*. ErsoyBilgehan. Available at: <https://www.ersoybilgehan.com/publication-detail/ordeal-of-the-crew-members-record-number-of-bunker-smuggling-cases-in-turkey/>
- ⁷⁶ SonDakika. (2022, October 8.) *İstanbul'da Depoya Kaçak İçki Operasyonu*. SonDakika. Available at: <https://www.sondakika.com/haber/haber-son-dakika-haber-istanbul-da-depoya-kacak-icki-operasyonu-15344891/> ; SonDakika. (2022, September 9.) *İstanbul ? İstanbul'da Sahte İçki Ve Kaçak Sigara Operasyonu*. SonDakika. Available at: <https://www.sondakika.com/haber/haber-istanbul-da-sahte-icki-ve-kacak-sigara-operasyonu-15319484/> ; SonDakika. (2022, August 7.) *Sancaktepe'de kaçak alkol operasyonu*. SonDakika. Available at: <https://www.sondakika.com/haber/haber-sancaktepe-de-kacak-alkollerin-depolandigi-adrese-operasyon-duzenlendi--15148695/>
- ⁷⁷ Mehmet Selim YALÇIN/SİLOPİ. (2022, January 8.) *Habur'da 'rüşvet' operasyonu: 16 tutuklama*. Hürriyet. Available at: <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/haburda-rusvet-operasyonu-16-tutuklama-41977469> ; CNN Türk (2022). *Habur Sınır Kapısı'nda rüşvet operasyonu*. YouTube. Available at: https://www.youtube.com/watch?v=SO_Fv8xZEY ; Demirhan, M. (2022, January 8.) *Habur'da rüşvet operasyonunda 16 tutuklama*. Sabah. Available at: <https://www.sabah.com.tr/yasam/haburda-rusvet-operasyonunda-16-tutuklama-5819188> ; DHA. (2022, January 7.) *Habur'daki rüşvet operasyonunda 30 şüpheli adliyede*. Sözcü. Available at: <https://www.sozcu.com.tr/2022/gundem/haburdaki-rusvet-operasyonunda-30-supheli-adliyede-6873228/>
- ⁷⁸ National Model United Nations. (2022, April.) *Documentation of the Work of the United Nations Commission on Narcotic Drugs (CND) NMUN Simulation*. National Model United Nations Available at: <https://www.nmun.org/assets/documents/conference-archives/new-york/2022/ny22b-res-cnd.pdf>
- ⁷⁹ Tobacco Reporter (2022, November 8.) *Turkiye to Crack Down on Illicit Trade*. Tobacco Reporter. Available at: <https://tobaccoreporter.com/2022/11/08/turkiye-to-crack-down-on-illicit-trade/>.

**TRANSNATIONAL ALLIANCE
TO COMBAT ILLICIT TRADE**

TRACIT.ORG

Transnational Alliance to Combat Illicit Trade
9 East 8th Street #201, New York, NY 10003
+1.917.815.2824 | info@TRACIT.org | TRACIT.org